

SYMPOZJUM KATECHETYCZNE
„DYSCYPLINA NA LEKCJI RELIGII”

WSD TS, Kraków, 12 grudnia 2005 r.

W sobotę, 12 grudnia 2005 r., odbyło się w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie 5. Sympozjum Katechetyczne poświęcone problematyce dyscypliny na lekcji religii. W sympozjum uczestniczyło prawie 100 osób, w tym księża pracujący na placówkach salezjańskich, wykładowcy i klerycy seminarium krakowskiego, siostry zakonne (5 sióstr) oraz katecheci świeccy (7 osób). Sympozjum przygotowała Podkomisja do Spraw Katechizacji Inspektorii Krakowskiej na czele z jej przewodniczącymi: obecnym ks. R. Bieleniem i poprzednim ks. J. Gorajem.

Sympozjum zainaugurowane zostało mszą św. w kaplicy seminaryjnej, homilię wygłosił ks. lic. W. Krawczyk, wikariusz inspektorialny. Kaznodzieja w homilii podkreślił znacznie w katechezie osoby katechety i jego postawy, w tym zwłaszcza postawy wiary, w powodzeniu akcji katechetycznej. Po śniadaniu rozpoczęła się pierwsza, półtoragodzinna tura warsztatów katechetycznych dla kleryków teologii oraz części księży. Warsztaty te poprowadził pan Zbigniew Barciński, trener Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA z Lublina.

Warsztaty miały na celu zwiększenie u katechetów umiejętności wprowadzenia porządku na lekcji. Aby to osiągnąć, prowadzący zrobił krótkie wprowadzenie w problematykę przez zadawanie pytań, wśród których było m.in. pytanie, w jaki sposób uczniowie „rozwalają” lekcję, czy też na czym polega porządek na lekcji itp. Aby pomóc katechetom uczestniczącym w warsztatach, uchwycić stosowaną przez nich w praktyce strategię w dziedzinie dyscypliny, rozpoczęto pracę w czteroosobowych grupach, za pomocą innych katechetów „wylawiano” strategie stosowane przez poszczególne osoby, a następnie wspólnie omówiono mocne i słabe strony danej postawy wychowawczej, podpowiadając, co powinno się zmienić w celu lepszego stosowania dyscypliny w klasie przez danego katechetę.

O godz. 10³⁰, w auli seminaryjnej nastąpiło oficjalne rozpoczęcie sympozjum. Po przywitaniu zebranych przez prowadzącego sympozjum ks. dra R. Bielenia, głos zabrał ks. wikariusz W. Krawczyk, który zaakcentował pierwszeństwo osoby Boga w katechezie i rolę katechety jako świadka Boga. Pierwszy wykład, zatytułowany *Dyscyplina na lekcji religii*, wygłosił mgr Z. Barciński, który najpierw przedstawił ogólnie sytuację panującą we współczesnej polskiej szkole, ilustrując problematyczne zachowania uczniów danymi socjologicznymi. Następnie prelegent ukazał postawy przyjmowane przez poszczególnych katechetów, wyróżniając wśród nich dwie skrajne grupy zachowań – surową i pobłażliwą. Po omówieniu przykładowych zachowań wymienionych dwóch grup katechetów zaproponował słuchaczom swoistą „trzecią drogę” w stosowaniu dyscypliny, która unika zarówno skrajności strategii miękkiej, jak i twardej. Mottem tej trzeciej strategii są słowa – „Trwalszy niż diament, czulszy od matki”. Katecheta, na wzór Jezusa Chrystusa i wielu świętych (np. ks. Bosko), powinien poszukiwać tej „trzeciej drogi”.

Drugi wykładowca, pani mgr Ewa Kosińska, omówiła temat *Dyscyplina na katechezie w aspekcie psychologicznym*. E. Kosińska, omawiając podłoże psychologiczne zachowań zarówno uczniów, jak i osób katechizujących, skupiła się najpierw na wychowaniu do dyscypliny świadomej, następnie na odpowiednim motywowaniu uczniów do zdobywania wiedzy oraz na postawach nauczycieli sprzyjających bądź niesprzyjających przebiegowi zajęć, zachęcała słuchaczy do prezentowania pozytywnych postaw wychowawczych. Wykład był bogato ilustrowany slajdami multimedialnymi.

Po krótkiej przerwie przeprowadzono trójgłos katechetyczny – świadectwa stosowania w swojej codziennej pracy dyscypliny na lekcji religii. Najpierw głos zabrał przedstawiciel księży (ks. Krzysztof Matuszewski), następnie siostr zakonnych (s. Małgorzata Opryszek), a potem katechetów świeckich (pani Maria Soja z Lublina i pan Bogdan Czekański z Przemyśla). Wszyscy występujący zwracali uwagę na znaczne trudności, jakie niesie współcześnie katechizacja w szkołach państwowych jednocześnie podkreślali, że w dzisiejszej szkole potrzebny jest bardzo duży wysiłek psychiczny osoby katechizującej, aby zachować dyscyplinę wśród uczniów i jednocześnie móc prowadzić katechezę. B. Czekański, mówił o katechezie wśród dzieci niepełnosprawnych, przedstawił specyficzne trudności w tego typu przekazie wiary.

Kolejnym punktem programu była otwarta dyskusja uczestników sympozjum poświęcona zagadnieniu „Katecheta surowy czy wyrozumiały – co lepsze dla dyscypliny?”, którą poprowadził ks. dr J. Goraj. Postawione pytanie wywołało znaczne poruszenie wśród uczestników sympozjum, którzy opowiadali się w większości za „złotym środkiem” w dyscyplinie, jednocześnie ilustrując stawiane tezy przykładami ze swojej praktyki katechetycznej. Uczestnicy dyskusji podkreślili znaczną różnicę istniejącą w dziedzinie dyscypliny w szkołach państwowych i w szkołach prowadzonych przez Kościół (zwłaszcza w naszych szkołach salezjańskich). Podkreślali, że w szkołach państwowych praca katechetyczna jest o wiele cięższa, wymaga większego wysiłku katechety i jego zaangażowania, że o wiele więcej czasu potrzeba poświęcić problemom dyscypliny niż w szkołach katolickich. Mówiono o potrzebie wsparcia katechety ze strony jego przełożonych czy to świeckich, czy zakonnych w czasie wybuchających co pewien czas problemów dyscyplinarnych. W dyskusji podkreślono, że w dziedzinie dyscypliny najwięcej zależy jednak od osobowości katechety i jego postawy. Gorącą wymianę poglądów zakończyła przerwa obiadowa, po której odbyła druga tura warsztatów katechetycznych dla osób przyjezdnych, spoza Łosiówki, prowadzona ponownie przez Z. Barcińskiego.

W ramach sympozjum odbyło się też spotkanie Podkomisji ds. Katechizacji, która bardzo pozytywnie przyjęła duże zainteresowanie uczestników tematyką sympozjum i zaproponowała, aby tematyka przyszłorocznego sympozjum katechetycznego oscylowała wokół zagadnień metody w katechezie (zwłaszcza nowych metod) oraz aby termin sympozjum był w przyszłym roku wcześniejszy (np. 4 lub 25 listopada 2006 r.). Można żywić nadzieję, że kolejne, VI Sympozjum Katechetyczne na Łosiówce będzie równie udane.

ks. Robert Bieleń SDB